

Ostend Declaration

Ostendės deklaracija

Europos jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų bendruomenė yra pasirengusi suteikti žinių, paslaugas ir paramą Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms bei asocijuotoms valstybėms, pripažindama, kad

„Jūros ir vandenynai yra vienas iš didžiųjų XXI amžiaus iššūkių“.

Šiuo pareiškimu pripažįstame:

- esminį vandenynų vaidmenį žemės ir klimato sistemose;
- pakrančių, jūrų ir vandenynų bei jų ekosistemų svarbą mūsų sveikatai ir gerovei;
- didėjantį visuotinės aplinkos kaitos poveikį jūrų aplinkai ir reikšmingas socialines bei ekonomines šio poveikio pasekmes;
- nuolatinį poreikį vykdyti fundamentinius tyrimus, užpildysiančius svarbiausių trūkstamų žinių apie pakrantes, jūras ir vandenynus spragas;
- dideles galimybes naujovėms, tvariam turto ir darbo vietų kūrimui naujuose ir esamuose jūrininkystės sektoriuose, kaip antai akvakultūroje, atsinaujinančios energijos gamyboje, jūrų biotechnologijų vystyme ir jūrų transporte;
- poreikį adaptuoti šiuos pranešimus visiems visuomenės sektoriams.

Be to, pabrėžiame, kad **jūrų ir jūrininkystės mokslas ir technologijos atlieka lemiamą vaidmenį**, suteikiant žinių ir supratimą apie jūras ir vandenynus bei jų biologinę įvairovę, kuriant naujas galimybes ir technologijas, leisiančias paremti ir plėtoti:

- darbo vietų kūrimą dėl pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo („Europa 2020“);
- integruotos jūrų politikos Europos Sąjungai (2007 m.), Europos mokslinių tyrimų erdvės (EK Žalioji knyga dėl EMTE, 2007 m.) ir kitos politikos, kaip antai bendros žuvininkystės politikos, įgyvendinimą;
- gerą aplinkos būklę mūsų jūrų vandenynuose iki 2020 m. (Jūrų strategijos pagrindų direktyva); ir
- su tuo susijusius didžiuosius iššūkius, tarp to maistą, energiją ir sveikatą, kaip nustatyta Lundo deklaracijoje (2009 m.).

Jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų bendruomenė pripažįsta, kad buvo pasiekta reikšminga pažanga, reaguojant į Golvėjaus (2004 m.) ir Aberdyno (2007 m.) deklaracijas, kaip rodo Integruotos jūrų politikos Europai (2007 m.), jos aplinkosaugos ramsčio Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (2008 m.) ir Europos jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų strategijos (2008 m.) priėmimas, ir įsipareigoja stiprinti pažangą šioje išsamioje politikos sistemoje.

Siekis spręsti didįjį jūrų ir vandenynų iššūkį

„EurOCEAN 2010“ konferencijoje buvo nustatyti prioritetiniai jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų iššūkiai ir galimybės tokiose srityse, kaip maistas, visuotinė aplinkos kaita, energetika, jūrų biotechnologijos, jūrų transportas ir jūrų erdvinis planavimas, tarp to jūrų dugno žemėlapių sudarymas. Konferencijoje buvo paskelbtas aiškus pranešimas apie socialinę ir ekonominę naudą, kurią Europa gauna iš jūrų ir vandenynų, ir lemiamą vaidmenį, kurį moksliniai tyrimai ir technologijos turi atlikti sprendžiant didįjį jūrų ir vandenynų iššūkį.

Europos jūrų mokslo ir technologijų bendruomenė, remdamasi esamais pasiekimais ir iniciatyvomis, yra pasirengusi spręsti šį iššūkį, palaikydama partnerystę su pramone ir viešuoju sektoriumi, ir ragina Europos Sąjungą ir jos valstybes nares bei asocijuotas valstybes palengvinti šį atsaką šiais iniciatyviais ir integraciniais veiksmais:

1. Bendras programavimas

Plėtoti integracinę sistemą, kurioje būtų suderinti geriausi Europos programų ir valstybių narių programų elementai, siekiant spręsti didįjį jūrų ir vandenynų iššūkį, tarp to svarbiausių jūrų mokslinių tyrimų infrastruktūrų nustatymą ir parengimą. **Bendro programavimo iniciatyva dėl „Sveikų ir produktyvių jūrų ir vandenynų“** pasižymi tinkamu integravimo mastu ir Europos Komisija bei valstybės narės turėtų ją aktyviai remti.

2. Europos vandenynų stebėjimo sistema

Remti iš tikrųjų integruotos ir tvariai finansuojamos „Europos vandenynų stebėjimo sistemos“ vystymą, kad būtų (i) atkurtas pagrindinis Europos vaidmuo pasaulio mastu jūrų mokslo ir technologijų srityse; (ii) reaguojama į socialinius poreikius, remiant svarbiausias politikos iniciatyvas, kaip antai **integruotą jūrų politiką** ir **Jūrų strategijos pagrindų direktyvą**; ir (iii) palaikomas Europos įnašas į pasaulines stebėjimo sistemas. Tai galima būtų pasiekti geriau koordinuojant valstybių narių gebėjimus su atitinkamomis naujomis investicijomis, palaikant koordinavimą su svarbiomis iniciatyvomis (pavyzdžiui, ESFRI, EMODNET, GMES) ir dalyvaujant galutiniams vartotojams.

3. Moksliniai tyrimai žinioms plėsti

Sukurti tinkamus mechanizmus, kurie leistų peržiūrėti dabartines jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų programas ir projektus, kad būtų

sustiprintas jų poveikis (i) panaudojant šių mokslinių tyrimų rezultatus; (ii) nustatant esamas ir paaiškėjančias žinių spragas. Šiems veiksmams paremti turėtų būti įsteigta **valstybių narių ir Europos Sąjungos jūrų ir jūrininkystės mokslinių tyrimų projektų, programų ir iniciatyvų pranešimų ir rezultatų saugykla**, kurioje būtų galima archyvuoti, versti, analizuoti, pateikti ataskaitose ir plėtoti integruotus žinių produktus, siekiant palengvinti politikos formavimą, sprendimų priėmimą, vadybos veiksmus, naujoves, švietimą ir visuomenės informavimą.

Norint veiksmingai spręsti didįjį jūrų ir vandenynų iššūkį, svarbu nustatyti tinkamus prioritetus iniciatyvoms ir programoms, kad būtų sustiprinti šie elementai:

- **Naujovės**

Stiprinti paramą naujų jūrų / jūrininkystės produktų, procesų, paslaugų ir koncepcijų naujovėms ir komercializacijai, siekiant remti „Naujovių Sąjungą“ ir strategiją „Europa 2020“;

Skatinti veiksmus, gerinančius jūrų mokslo darbuotojų informuotumą apie jūrų mokslo naujovių potencialą ir jo panaudojimo galimybes bendradarbiaujant su vandenynų pramonės šakomis.

- **Mokymas ir kilimas tarnyboje**

Sukurti tinkamas mokymo ir judumo galimybes jūrų tyrėjams ir technologijų specialistams bei suteikti stabilius ir patrauklius kilimo tarnyboje kelius, kad būtų parengta aukštos kvalifikacijos darbo jėga, kurios reikės besiplečiantiems jūrų ir jūrininkystės sektoriams palaikyti.

- **Tarptautinis bendradarbiavimas**

Sukurti mechanizmą Europos Sąjungos lygmeniu, kad būtų strategiškai sustiprintas tarptautinis bendradarbiavimas (t. y. tarp Europos konsorcių ir trečiųjų šalių partnerių) mokslo ir technologijų srityje, remiant tinklų kūrimo iniciatyvas, parengiamųjų etapų projektus ir konkrečius veiksmus;

Stiprinti dvišalį / daugiašalį bendradarbiavimą su svarbiausiomis finansavimo organizacijomis, tarpvyriausybėmis institucijomis ir jūrų / jūrininkystės mokslo institucijomis už Europos ribų, kad būtų įveiktos kliūtys ir pateikti įvykdomi sprendimai svarbioms tarptautinėms mokslinių tyrimų programoms ir infrastruktūroms bendrai finansuoti.

Europos jūrų ir jūrininkystės mokslo bendruomenė yra įsipareigojusi atlikti savo vaidmenį, bendradarbiaudama su pramone ir viešuoju sektoriumi, kad įveiktų mokslo ir naujovių atskirtį, taip remiant tvarią plėtrą.